

◀ Algas lk 12

Ülle Ulla pakkus emotsionaalseid kõrghetki ja sai selle eest kõige pisemat pensioni

1998. aasta augustis helistas mulle Mait Agu ja küsis: „Maire, kas sa Ülle Ullat tunnud?” Vastasin, et isiklikult ei tunne. „Oi, ma tahan teid kindlasti tuttavaks teha!” kilkas seepeale Mait. Määrasime tutvuspäevaks 1. septembri ja kuna nad olid mõlemad ka tantsupedaagoogid, ostsin neile lilled ja jäin Maitu ootama kokkulepitud kohas, Ülle Ulla kortermaja välisukse juures. Seisin ja seisin seal, aga keda ei tulnud, oli Mait. Mul ei olnud Ülle Ulla telefoninumbrit, kuna Mait pidi meid sel õhtul esimest korda tutvustama. Kell oli seitsme paiku õhtul, päike veel paistis, valisin Maidu telefoninumbri, aga tema telefon oli välja lülitatud. Jõudsin solvuda mehe peale, kes kutsus mind veetma õhtut erakordse inimesega ja ma ei saanud isegi selle inimese uksest sisse! Koju jõudes avasin raadio ja kuulsin, et Mait Agu on liiklusõnnetuses hukkunud. Seepeale otsisin sõna otseses mõttes maa alt välja

Maire Aunaste
lp@lehed.ee

ETTEPANEK

Arvan, et sellistel erakordsetel inimestel võiks olla personaalpension. Võiks ikka teeneid arvestada.

Ülle Ulla telefoninumbri ja helistasin talle. Ülle rääkis, kuidas ta oli valmistanud meile koogi ja kui kuulis juhtunust, ei suutnud seda süüa. Mõne aja pärast saime siiski Üllega kokku, ta kutsus mind endale külla ja ma tegin temast tema 65. sünnipäevaks ka pika saate.

Tema hing kuuluski balletile

Tänu sellele saatele sain Üllega heaks sõbraks. Ka tema oli Skorpion, tundsin temas paljusid jooni ära. Kui erakordselt põhjalik ja töökas ta oli! Milliseid raamatuid ta balletikoolist ja Estoniast kirjutas! Mäletan, et kui olime tema Hiiumaa suvilas, oli terve suvila kaetud arhiivifotode ja pastakaga kirjutatud käsikirjadega. See oli filigraanne töö, mida ta tegi, sest ta teadis: kui tema ei tee, ei tee seda keegi. Ta teadis kogu Estonia balleti ajalugu ja inimesi. Tema hing kuuluski balletile. Tähemärkide mõjul olime ses mõttes täiesti erinevad: minul puudub igasugune suutlikkus ja huvi pühenduda ajaloo uurimisele ning talletamisele.

Mäletan, et Hiiumaal oli Üllepilvikat käes ja ta niitis seal heina, sest maad oli talu ümber palju. Ta tahtis säilitada n-ö piltpostkaardi ilu ja tegi seetõttu seal looma voodi tööd. Aga kui tervis läheb käest ja vanus sunnib peale, siis ei suuda

ju üksi kõigeaga hakkama saada. Ta näitas mulle ka paati, mis lebas kummuli kõrkjates ja millega ta Eriiga koos elades tihti merel käis. Ta nii tohutul armastas seda Hiiumaad.

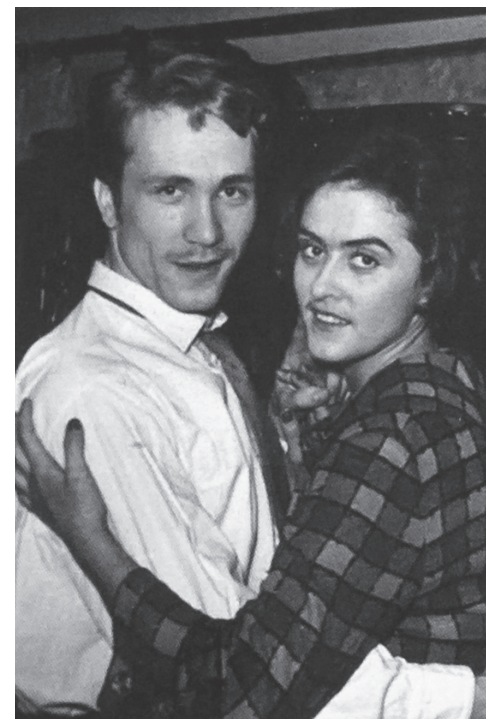
Tänu teletööle sain korra tunda, et Ülles oli ka piisav annus primadonnat. Töötasin siis viimast aastat „Aktuaalse kaamera” reporterina ja mul paluti teha vana-aasta õhtu saatesse soe ja südamluk lugu Eri Klasist, kes oli sel ajal Stockholmi kuningliku teatri peadirigent ja käis Eestis väga harva. Meil oli intervjuu kokku lepitud 29. detsembriks Eri Klasi ja Ülle Ulla kodus, nad elasid siis telemaja vastas Faehlmanni tänavas. Ma ei tundnud siis veel kumbagi ja maailmakuulsa dirigendiga kohtuma minek võttis mul käed värisema. Olime täpselt kokkulepitud ajal oma kaamerate ja mikrofonidega korteri ukse taga ning lasime uksekella. Aga keegi ei tulnud ust avama. Ootasime. Ootasime veel.

Vähemalt pool tundi seisime seal ukse taga, siis kuulsin äkki teisel pool ust liikumist. Vajutasin uuesti kella ning Eri tuligi uksele ja sosistas meile: „Tss, tulge hästi vaikselt sisse, sest Ülle ei tunne ennast hästi.” Tegime selle intervjuu sõna otseses mõttes poolsosinal ära, aga Ülle Ullat, keda ma kartsin veel rohkem kui Erit, me tookord ei näinudki. Võib-olla oli tal tervis halb või hoopis tuju sant, ei tea. Võimalik, et Eri oleks oma avatud loomuga meile ukse õigel ajal lahti teinud, aga Skorpionid on mõnes mõttes kapriissed inimesed: nad tahavad, et ka nendega arvestataks. Kõigest hoolimata sai see intervjuu väga hea. Mäletan, et Eri rääkis, pisar silmas, milline suur armastus tal kodu ja Eesti vastu tekib, kui ta Rootsist tulles lennukiaknast alla vaadates Hiiumaa tulesid näeb.

Olen hiljem Üllepilviku kohta tema Tallinna korteris külas käinud, ta oli väga hea külaliste vastuvõtja ja koogiküsetaja. Igasugused teed, ka suvel korjatud ravimtaimedest, olid tema suured lemmikud. Tema Tallinna kodu kõige tähtsam koht oligi köök. Ka tema juubelisaate jaoks tegime Üllega intervjuu köögis ja kui hiljem materjali üle vaatasime, pidi-

Ülle Ulla ja Eri Klas Moskvas Savoy restoranis Eri sünnipäeva tähistamas

Koos teise abikaasa Ago-Endrik Kergega 1960. aasta veebruaris

Lahe talu väravas: vasakult Jaan Kross, Debora Vaarandi, Ellen Niit, Eri Klas ja Ülle Ulla. On 1989. aasta ja taustal lehviv sinimustvalge. (Foto Eri Klasi elulooraamatust)

Üle 20 aasta oli Ülle Ulla abielus maestro Eri Klasiga. Pilt pärineb Eri Klasi elulooraamatust „Kes ma olen?” ja selle alla on kirjutatud „Päikeseloojangul Üllega Pirital 7. juunil 1979”.

Fotod: erakogu

me minestama: Ülle rääkis pühendunult kunstist ja balletist ning tema selja taga rippusid kõögiseinal kaadris veidi kõrbenud äärtega pajalapid... Me keegi, ähmis teleinimesed, polnud seda märganud.

Üks tähelepanuväärne seik meenub mulle veel. Mu elu läbi aegade kõige lemmikum näitleja on olnud Ita Ever ja teades, et nad on Üllega head sõbrannad, mõtlesin, et kutsun mõlemad lõunale Tallinna kõige ilusamasse restorani Egoist. Kolm aastat tagasi helistasin Itale ja küsisin, kas ta on käinud sellises

restoranis nagu Egoist. „Ei ole,” vastas Ita. „See on kindlasti jube kallis!” Ütlesin, et tahaksin teda väga sellesse restoranis lõunale kutsuda. Saingi Ita nõusse ja helistasin sama jutuga ka Ülle Ullale. Võtsin oma auto peale kõigepealt Ülle, sõidutasin ta Draamateatri ette ja küsisin, mis ta arvab, kelle me veel peale võtame. „Ita!” hüüatas Ülle sekundiga, kuigi ta ei teadnud mu plaanist midagi. Läksimegi siis kolmekesi Egoisti ja olime seal ainsad kliendid.

Diivad restoranis

Peakokk Heidi Pinnak teenindas meid isiklikult. Selles erakordselt peenes restoranis tuli ilmsiks kahe daami erinevus. Ülle ei julgenud teinudki vaadata, ta oli tohutul tagasihoidlik. Ita on aga näitleja, kes julgeb olla näitleja ka siis, kui ta parajasti laval ei ole. Ettekandja küsimusele, mida ta meile juua võib pakkuda, teatas Ülle: „Ei, mina ei taha midagi, mulle sobib ainult vesi!” Ita seevastu: „Mina tahan küll veini!” Kui tellimiseks läks, viskas Ülle käega: temal ükskõik, ta ei oska midagi valida ja üleüldse pole vaja nii palju kulutada. Ita seevastu: muidugi on tarvis kulutada, miks me siia siis tulime! Kaks primadonnat, omavahel sõbrannad, aga hästi erineva ellusuhtumisega. Üks mänglev ja elujanuline, teine: ah, mis mina, ma ei ole ju keegi. Kuigi Ülle Ulla oli üks kõigi aegade kirkamaid artiste, käitus ta elus nii, nagu oleks ta väike ja tähelepandamatu murulible. Sest ta ise tahtis nii. Olen õnnelik, et sain pakkuda Üllega ja Itale täiusliku ühise pärastlõuna Tallinna kõige elegantsemas restoranis.

Üllepilviku oli baleriinina, kel tööaastaid elukutsest tulenevalt vähem, Eesti kõige väiksem pension. Üksi sellega välja tulla oli enam kui keeruline. Rohkem kui korra võtsime Üllega rahateema jutuks ja pension, millega ta pidi kuus hakkama saama, oli lihtsalt naeruväärne. Ta pidi iga kopikat väga arvestama. Mina arvan, et sellistel erakordsetel inimestel võiks olla personaalpension. Võiks ikka arvestada teeneid, mida inimene on elu jooksul oma kunsti ja loominguga teinud. Kui oled pakkunud inimestele õhtust õhtusse ja aastast aastasse emotsionaalseid kõrghetki ja õnne ning saad lõpuks kõige väiksemat pensioni, siis teeb see väga kurvaks. Ülle ei oleks mitte iialgi mitte kelleltki midagi küsinud – aga keegi võiks ju küsida, kuidas need vanad legendid hakkama saavad. Nad võiksid ju elada inimväärselt ja tunda, et neist hoolitakse ka siis, kui nad on vanad ja enam ei loo. LP